

**ДО 120-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ.
АКАДЕМІК, ДОКТОР МЕДИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР ВАСИЛЕНКО ВОЛОДИМИР
ХАРИТОНОВИЧ (1897–1987)**

Народився 25 травня (7 червня) 1897 у Києві. У 1917 році закінчив гімназію. Навчався у Київському медичному інституті, який закінчив у 1922 році. Працював 12 років у клініці під керівництвом Ф. Яновського та М. Стражеска лікарем, асистентом, доцентом. У 1935 році обраний завідувачем кафедри терапії Київського інституту удосконалення лікарів та одночасно продовжував наукову працю в Інституті клінічної медицини під керівництвом М. Стражеска. У 1940 році захистив докторську дисертацію на тему «Матеріали про обмін речовин при хронічній недостатності кровообігу».

У роки Другої світової війни працював у Башкирському медичному інституті доцентом і консультантом у евакогоспіталі. З травня 1943 року перебував у діючій армії як головний терапевт Північно-кавказького і Першого українського фронтів. Упродовж 1945–1947 років – головний терапевт Львівського військового округу.

Із 5 березня 1948 року до 1987 року завідував кафедрою пропедевтики внутрішніх хвороб 1-го Московського медичного інституту, головний терапевт Міністерства охорони здоров'я (1948–1957).

У листопаді 1952 року його як головного терапевта Кремлівської лікарні заарештували за фальшивою «Справою лікарів». Реабілітований після смерті Йосипа Сталіна (1953).

Із 1952 року – редактор журналу «Клінічна медицина». Член Президії Академії Медичних Наук. У 1967 році організував Всесоюзний науково-дослідний інститут гастроентерології, який був об'єднаний з кафедрою і клінікою пропедевтики внутрішніх хвороб. Очолював інститут у 1967–1974 роках.

Автор понад 250 наукових праць, багатьох підручників, монографій. Разом з академіком М. Стражеском розробив класифікацію недостатності кровообігу (1935). Вніс багато нового в розробку вчення про міокардіодистрофію, вади серця, актуальні проблеми гастроентерології, патології нирок, легеневої системи. Виховав велику плеяду відомих клініцистів, плідно керував Науковим товариством гастроентерологів (1957–1969). Почесний член міжнародних товариств терапевтів (Швеції, Болгарії, НДР). Лауреат премії ім. М. Стражеска (1979).

Серед багатьох чудових рис академіка Василенка В.Х. (висока моральність, професійні якості, мудрість тощо) хочемо наголосити на його доброті. Великий оптиміст, чудовий лікар-клініцист, організатор наукових пошуків, вміло направляв устремління вчених на вирішення кардинальних проблем гастроентерології. Йому було притаманне доброзичливе ставлення як до пацієнта, так і до лікаря. Він був вихідцем з Київської школи академіка М. Стражеска. Характерно, що при обстеженні хворого користувався тільки дерев'яним стетоскопом, мотивуючи це тим, що так можна почути природний звук роботи серця. При клінічних обходах він умів блискавично поставити точний діагноз або його змінити, досконалою була його техніка пальпації живота. Коли я вперше побачила Володимира Харитоновича, то звернула увагу на його так звані «барабанні пальці», що свідчили в даному випадку не про хронічну гіпоксемію, а про наслідки колишніх катувань у тюрмі.

Лікарі Закарпаття мали змогу бути присутніми на Всесоюзному пленумі наукового товариства гастроентерологів СРСР в Ужгороді, на якому зібрались кращі професіонали. Для студентів академік Василенко погодився прочитати лекції. Неодноразово він підкреслював, що такої уваги у лекційній залі не було при читанні лекцій у Москві. Ми гордились цим.

На Вченій Раді у Першому Московському медичному інституті, яку очолював Володимир Харитонович, успішно захистили докторську дисертацію І.В. Чопей і кандидатську дисертацію Ю.І. Добош – наші вихованці.

Нагороджений орденами і медалями. За його підручник «Пропедевтика внутрішніх хвороб» (1984), з якого багато лікарів черпали таємниці діагностики і лікування, академіка В.Х. Василенка було відзначено Державною премією (1979). Академік АМН, герой Соціалістичної Праці (1957).

Велику частину свого життя провів і працював у Москві. Пішов у вічність 19 грудня 1987 року на 90-му році життя.

Ганич Тарас Михайлович,

*доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри факультетської терапії медичного
факультету Ужгородського національного університету*

Ганич Оксана Тарасівна,

*кандидат медичних наук, доцент
кафедри факультетської терапії медичного факультету
Ужгородського національного університету*